

SvD NÄRINGSLIV

Debatt

”Varför är koppar bara farligt i Sverige?”

Det finns goda förklaringar till att koppar är ett byggmaterial som oftast är överlägset alternativa material. Men uppenbarligen anser de tre organisationerna att de har fakta om koppar som alla andra saknar, skriver Hannu Heiskanen, SCDA, i en slutreplik.

Foto: Karin Nilsson

SLUTREPLIK | BYGGMATERIAL

☞ *Koppar kan dessutom återvinnas till 100 procent utan att den förlorar någon av sina egenskaper.*

Miljömärkning Sverige, Byggvarubedömningen och intresseorganisationen Svenskt Vatten skriver i en replik ([9/12](#)) att de anser att det är högst relevant att begränsa spridningen av koppar från kopparplåt och kopparrör. Det är en ståndpunkt som gör dem världsunika i sin syn på ett av de äldsta och mest spridda byggmaterialen i världen.

Vi har aldrig ifrågasatt dessa organisationers rätt att utifrån sina egenintressen tycka så. Vad vi säger är att deras ställningstagande inte baseras på vetenskap och fakta och att de går emot de gränsvärden

som myndigheter i såväl Sverige som EU som resten av världen har satt upp.

Listan över myndigheter, organisationer och certifieringssystem som inte vill begränsa användningen av koppar kan göras lång. Miljöbyggnad som är utvecklat för svenska förhållanden och som är det mest spridda certifieringssystemet för byggnader i Sverige har inga begränsningar för koppar. Boverket har inga planer på att förbjuda kopparprodukter. Världshälsoorganisationen WHO har godkänt användningen av koppar. Slutsatsen från riskbedömningen som har gjorts för koppars registrering till REACH (EU:s register för kemikalier) anger inte några risker för människan eller miljön vid användning av kopparprodukter. Basta, som är ett vetenskapligt baserat system med syftet att fasa ut särskilt farliga ämnen från bygg- och anläggningsprodukter, fasar inte ut koppar.

Inte heller de miljöklassningssystem som har fått störst internationell spridning har någon begränsning. BREEAM har använts för att certifiera över 500 000 byggnader och över 2 miljoner byggnader är registrerade för certifiering. BREEAM är det mest spridda av de internationella systemen i Europa och har ingen begränsning. I USA är det LEED som är det mest kända bedömningssystemet. Systemet är utvecklat och administrerat av den icke vinstdrivande föreningen U.S. Green Building Council och i dagsläget finns LEED-certifierade byggnader i över 140 länder. Inte heller LEED har någon begränsning av koppar.

Uppenbarligen anser Svanen Miljömärkning, Byggsvarubedömningen och Svenskt Vatten att just dessa tre organisationer har fakta som alla andra saknar och har en kompetens att bedöma koppars miljöpåverkan som ingen annan har. Deras vetenskapliga doktrin synes vara att vi har rätt och resten av världen har fel även om de inte har förstått det ännu. En doktrin som verkar ha ersatt vanlig källkritik och förutsättningslös analys.

När Svanen och Byggsvarubedömningen tycker till om koppars lämplighet som material riskerar de därmed att urholka förtroendet för seriösa miljömärkningssystem som bygger på fakta. Det är något vi beklagar.

Det finns goda förklaringar till att koppar är ett byggmaterial som oftast är överlägset alternativa material. Anledningen till den stora andelen kopparrör i svenska hus är att de anses säkra eftersom de är motståndskraftiga mot korrosion, påverkas inte av ljus eller ultraviolett strålning, släpper inte genom oönskade ämnen till dricksvattnet och går att installera med säkra fogmetoder. Koppar på fasader och tak är underhållsfritt jämfört med alternativen. Koppar kan dessutom återvinnas till 100 procent utan att den förlorar någon av sina egenskaper. Över en tredjedel av de 28 miljoner ton koppar som årligen används i världen kommer från återvunnet material. Koppar är ett grundämne och tillhör från början det kretslopp som byggmaterial är en del av.

Att motverka användningen av koppar är i själva verket att motverka utvecklingen mot ett hållbart och giftfritt byggande.

Hannu Heiskanen

Aurubis Finland Oy

Ordförande, Scandinavian Copper Development Association (SCDA)

SCDA är en del av International Copper Association och European Copper Institute.

Skandinaviska medlemmar är: Boliden Mineral AB, Sverige; Boliden Harjavalta Oy, Finland; Aurubis Finland Oy, Finland; Cupori AB, Sverige; Cupori Oy, Finland; Nordic Brass Gusum AB, Sverige; Sanha GmbH & Co. KG, Sverige; Viega A/S, Danmark.

Så kontaktar du SvD Debatt:

Redaktör: Carina Stensson, Biträdande redaktör: Carl-Johan Bilkenroth, Mejl: debatt@svd.se, Telefonnummer: 08-135149, Twitter: [@SvDDebatt](https://twitter.com/SvDDebatt), Facebook: [SvD Debatt](https://www.facebook.com/SvDDebatt)